

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Legii cu privire la Centrul Național de Integritate

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului de Lege este realizată în vederea executării măsurilor de ordin legislativ prevăzute în Pilonul IV „Integritatea actorilor sectorului justiției” din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012, și anume domeniul specific de intervenție 4.1.2. „Fortificarea mecanismului de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate, declarațiilor de interese personale, controlul respectării prevederilor legale privind conflictul de interese și regimul de incompatibilități impus persoanelor care exercită o funcție de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și persoanelor cu funcții de conducere”.

Prin acest proiect de Lege se urmărește atingerea obiectivului specific al Pilonului IV din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016: „Promovarea și implementarea principiului toleranței zero pentru manifestările de corupție în sectorul justiției.

Totodată, prezentul proiect a fost elaborat, inclusiv, spre realizarea unui șir de acțiuni prevăzute în **Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției**, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 669 din 2 septembrie 2013, **Planul de acțiuni pe anii 2014–2015 privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011–2015**, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 76 din 16 mai 2014, **Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014.

Proiectul de Lege este orientat către sporirea credibilității Comisiei Naționale de Integritate prin fortificarea mecanismului de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate, declarațiilor de interese personale, controlul respectării prevederilor legale privind conflictul de interese și regimul de incompatibilități impus persoanelor care exercită o funcție de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și persoanelor cu funcții de conducere, precum și prin asigurarea independenței instituționale și operaționale a acestei autorități.

Necesitatea intervenției legislative referitor la activitatea Comisiei Naționale de Integritate a fost fundamentată pe un șir de rapoarte și studii printre care: **Raportul Transparency International – Moldova „Monitorizarea conflictelor de interese în autoritățile publice centrale”**, **Raportul Transparency International – Moldova „Sistemul Național de Integritate. Agențiile Anticorupție: Comisia națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție”**, **Raportul „Analiza privind cadrul legislativ în materia controlului averilor în Republica Moldova”**, elaborat pentru Reprezentanța Barourilor Americane/Inițiativa pentru Supremăția Legii din Republica Moldova, **Raportul „Cadrul normativ legal privind integritatea existent în Republica Moldova”**, întocmit în cadrul Proiectului derulat de Ambasada SUA de la Chișinău, intitulat „Asistență la elaborarea legislației anticorupție”.

Principalele concluzii și recomandări ale acestora se referă la:

- insuficiența prevederilor legale menite să asigure independența în practică a agențiilor anticorupție, inclusiv Comisia Națională de Integritate;
- necesitatea revizuirii modului de constituire a Comisiei Naționale de Integritate. Or, pornind de la atribuții, inclusiv privitor la constatarea contravențiilor cu respectarea unor termene de prescripție, Comisia trebuie să fie un organ capabil să acționeze cu celeritate. Totodată, numirile în funcții ale membrilor acesteia nu ar trebui să fie supuse unor negocieri politice, ci unei politici în domeniu pe termen lung. În acest sens, mai eficient ar fi ca Comisia Națională de Integritate să fie condusă unipersonal de un președinte, care ar putea fi asistat de un vicepreședinte. Președintele și vicepreședintele Comisiei ar trebui să fie numiți de către Președintele Republicii Moldova, care pornind de la statutul său și exigențele ce i se impun, este mai distant atât de Legislativ, cât și de Executiv. Eventual, numirile ar putea fi precedate de un concurs public, fiind necesare și norme legale în acest sens. Aceasta ar asigura probitatea și ar spori credibilitatea Comisiei Naționale de Integritate;
- insuficiența dezvoltării cadrului legislativ actual referitor la realizarea unui control real al averilor funcționarilor publici și persoanelor cu funcție de demnitate publică;
- oferirea Comisiei a instrumentelor legale pentru exercitarea unui control eficient asupra averilor cu caracter

nejustificat, prin modificarea termenelor de prescripție mult prea mici, introducerea unor mecanisme directe și extra-penale de sancționare a subiecților pentru abateri de la legislație;

- elaborarea unui act normativ care să cuprindă procedurile aplicabile pentru evaluarea respectării regimului juridic privind incompatibilitățile, conflictul de interese și verificarea veniturilor realizate pe parcursul exercitării funcției și proprietatea dobândită în aceeași perioadă;
- crearea cadrului legal funcțional și eficient pentru confiscarea administrativă a averii cu caracter nejustificat pe durata exercitării funcțiilor publice sau de demnitate publică, cu respectarea principiilor legalității, imparțialității, independenței operaționale, celerității, bunei administrări, dreptului la apărare, precum și prezumției dobândirii licite a averii;
- reglementarea statutului juridic al funcționarului public cu atribuții de verificare a averii, în sensul exercitării atribuțiilor cu imparțialitate, independență și obiectivitate;
- examinarea oportunității modificării prevederilor legale astfel încât, activitatea Comisiei să fie supusă unui audit extern efectuat de către o companie internațională specializată;
- înzestrarea Comisiei Naționale de Integritate cu competențe de a sancționa contravențiile ce vizează încălcarea regulilor de declarare a averilor și intereselor personale, de nesoluționare sau nedeclarare a conflictului de interese, precum și cu privire la neexecutarea solicitărilor ei.

În scopul soluționării problemelor invocate mai sus, precum și creării premiselor legislative pentru eficientizarea mecanismului existent de declarare a averilor funcționarilor publici și a persoanelor cu funcții de demnitate publică, verificare a respectării prevederilor legale privind conflictul de interese și incompatibilitățile, Ministerul Justiției la data de 16 septembrie 2014 prin Ordinul nr. 387 a creat un grup de lucru inter-instituțional. În componența grupului de lucru au fost incluși reprezentanții Ministerului Justiției, Centrului Național Anticorupție, Comisiei Naționale de Integritate, societății - civile (Transparency International - Moldova, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției), Ambasadei SUA în Moldova, ABA ROLI și experți internaționali. Urmare a suportului oferit de ABA ROLI, Ambasada SUA în Moldova și Proiectul PNUD „Consolidarea capacităților instituționale a Comisiei Naționale de Integritate” grupul de lucru a elaborat un pachet de legi care are îndreptat spre eficientizarea activității Comisiei Naționale de Integritate și fortificarea mecanismului de declarare a veniturilor, proprietății, intereselor personale, de verificare și soluționare a conflictelor de interese, precum și de verificare a respectării prevederilor legale ce vizează incompatibilitățile și restricțiile. În acest pachet se includ trei proiecte de legi după cum urmează:

1. Proiectul de Lege privind declararea averii, intereselor personale, conflictelor de interese și cadourilor;
2. Proiectul Legii cu privire la Centrul Național de Integritate;
3. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Proiectele menționate supra, au fost supuse dezbaterilor publice, care au fost organizate la data de 16 decembrie 2014, în cadrul căreia a participat Laura Ștefan, expert Centrului Român de Politici Europene și Expert-Forum, reprezentanții instituțiilor interesate, donatorilor și societății civile.

Descrierea detaliată a noilor prevederi ale Legii cu privire la Centrul Național de Integritate sunt prezentate în punctele ulterioare a prezentei note informative.

2. Scopul proiectului

Scopul general al proiectului îl constituie eficientizarea activității Comisiei Naționale de Integritate, asigurarea independenței instituționale și operaționale a acestei autorități, precum și sporirea credibilității Comisiei Naționale de Integritate prin fortificarea mecanismului de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate, declarațiilor de interese personale, controlul al respectării regimului juridic al conflictului de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor pe parcursul exercitării mandatului, funcției publice sau de demnitate publică.

Suplimentar, proiectul va contribui la realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană.

3. Modul de reglementare a problemelor abordate în proiect de legislație și documentele strategice în vigoare

Așa cum a fost menționat, proiectul legii este conform și elaborat întru executarea unor documente de politici în vigoare precum:

- ✓ Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobată prin Legea nr. 152 din 25 noiembrie 2011—**Direcția strategică 4.1. „Lupta eficientă cu corupția din sectorul justiției”, Domeniul specific de intervenție 4.1.2. „Fortificarea mecanismului de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și**

proprietate, declarațiilor de interese personale, controlul respectării prevederilor legale privind conflictul de interese și regimul de incompatibilități impus persoanelor care exercită o funcție de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și persoanelor cu funcții de conducere”;

- ✓ Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012 - **acțiunea 1, Domeniul specific de intervenție 4.1.2.**
- ✓ Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 669 din 2 septembrie 2013-**pct. B 5.1, Tabelul B din Matricea de politici;**
- ✓ Planul de acțiuni pe anii 2014–2015 privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011–2015, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 76 din 16 mai 2014 - **acțiunea 23 și 79;**
- ✓ Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014 - **art. 420.**

4. Elementele novatorii ale proiectului

Proiectul Legii cu privire la Centrul Național de Integritate este structurat în 5 capitole și vine să reglementeze modul de organizare și funcționare a Centrului Național de Integritate, atribuțiile și împuternicirile acestuia, precum și procedura de control a averilor și intereselor personale, respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilității și restricțiilor pe parcursul exercitării mandatului, funcției publice sau de demnitate publică.

Capitolul I. Dispoziții generale (Art. 1-4)

Capitolul I conține dispoziții generale referitoare la sfera de reglementare a proiectului de lege, statutul Centrului Național de Integritate (în continuare Centru), principiile fundamentale ale activității Centrului și finanțarea acestei autorități.

Astfel, Centru va fi o autoritate publică autonomă și independentă față de alte autorități publice, față de alte persoane fizice și juridice, care are drept obiectiv asigurarea integrității în exercitarea funcției publice sau de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averilor, declarațiilor de avere și interese personale, respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților și restricțiilor(**art. 2 alin. (1)**). Garanțiile pentru independența și autonomia reală a Centrului Național de Integritate sunt reglementate în capitolele ce se referă la modul de constituire și funcționare a Centrului.

Capitolul II. Atribuțiile Centrului (Art. 5)

Acest capitol este dedicat atribuțiilor Centrului. Astfel, este reglementată o gamă destul de largă de atribuții printre cele mai importante fiind atribuțiile de:

- control al declarațiilor de avere și interese personale și constatarea existenței erorilor sau lipsei datelor în declarațiile de avere și interese personale (art. 5 alin. (1) lit. a));
- efectuare a controlului averii subiecților declarării averii și intereselor personale, constatare, dacă între veniturile realizate pe parcursul exercitării mandatului, funcției publice sau de demnitate publică și averea dobândită în aceeași perioadă, există o diferență vădită (substanțială) și nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii cu caracter nejustificat (art. 5 alin. (1) lit. b)) –prin urmare, proiectul de lege nu limitează atribuțiile Centrului doar la constatarea diferenței vădite și sesizarea organelor de urmărire penală sau organelor fiscale (formulă aplicată în prezent, conform legislației în vigoare), ci oferă Centrului și competențe de a adresa instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării civile a averii cu caracter nejustificat;
- constatare a contravențiilor atribuite în competența Centrului de către Codul contravențional (art. 5 alin. (1) lit. h)) – în acest caz, Centru va fi cel care va aplica sancțiunile contravenționale pentru contravențiile ce vizează încălcarea regulilor de declarare a averilor și intereselor personale, de nedeclarare și nesoluționare a conflictului de interese, neexecutarea solicitărilor Centrului, fapt ce va exclude tergiversarea aplicării sancțiunilor și expirării termenelor de prescripție;

Spre deosebire de prevederile în vigoare, potrivit cărora, în cazul în care Comisia constata că una dintre persoanele supuse dispozițiilor legale privind conflictul de interese a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, aceasta sesiza instanța de judecată în vederea constatării nulității actului respectiv, atunci conform proiectului, într-un asemenea caz Centru va putea adresa instanței de judecată cereri privind constatarea nulității absolute a actului respectiv. Totodată, pe lângă constatarea nulității absolute a actului juridic încheiat cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, printre atribuțiile noi ale Centrului, este și cea de adresare instanței de judecată cereri privind aplicarea interdicției de ocupare a funcției publice, pe o perioadă de pînă la 3 ani de la data încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu.

Pentru stabilirea și dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu instituții interesate naționale și internaționale, Centru va avea competența de a încheia acorduri de colaborare cu instituțiile respective din țară și din străinătate.

În scopul asigurării eficienței activității Centrului și posibilității adresării unor recomandări la nivelul parametrilor de funcționalitate a acestuia și îmbunătățirii calității activității desfășurate, anual, activitatea Centrului, se va supune unui audit extern, efectuat, în conformitate cu standardele internațional de audit, de către o organizație de audit extern, independentă, cu renume și experiență în domeniu, selectată de Consiliul de Integritate pe bază de concurs.

Capitolul III. Organizarea și funcționarea Centrului (Art. 6-18)

Capitolul respectiv este structurat în 3 secțiuni care se referă la conducerea Centrului, inspectorii de integritate și aparatul Centrului.

Astfel, în urma recomandărilor și concluziilor, întru asigurarea independenței instituționale și operaționale, s-a renunțat la conducerea colegială a Centrului, optîndu-se pentru cea unipersonală – sub forma unui conducător a autorității asistat de un adjunct. Acest model este caracteristic și funcționează în state precum România, Albania, Serbia, Slovenia.

În acest sens, proiectul de Lege:

- stabilește că Centrul va fi condus de un președinte, asistat de un vicepreședinte, care vor fi numiți de către Președintele Republicii Moldova, pe bază de concurs organizat de Consiliul de Integritate, pentru un mandat de 7 ani, ce nu poate fi reînnoit. În acest mod se diminuează riscul depolitizare, prin excluderea influenței legislativului sau executivului în procesul de numire a persoanelor care vor conduce Centrul;
- include interdicția implicării președintelui și vicepreședintelui Centrului în domeniul controlului averilor și intereselor personale, verificării respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților și restricțiilor și acordarea acestora doar a atribuțiilor manageriale și administrative – fapt ce va exclude orice influențe în procesul de desfășurare a controalelor (art. 12);
- instituie temeiurile de încetare, revocare și suspendare a mandatului de președinte și vicepreședinte al Centrului, în vederea excluderii încercărilor de destituire abuzivă.

În scopul monitorizării activității Centrului este instituit Consiliul de Integritate, ca organ reprezentativ, constituit din 7 membri pentru un mandat de 3 ani, care vor activa pe baze obștești (art. 10). Printre atribuțiile Consiliului de Integritate amintim:

- a) aprobarea regulamentului de desfășurare a concursului pentru numirea președintelui și vicepreședintelui Centrului, precum și a tematicii de concurs și componenței comisiilor pentru organizarea concursului, elaborarea subiectelor, corectarea lucrărilor și soluționarea contestațiilor, adoptînd hotărâri în acest sens;
- b) organizarea concursului pentru numirea în funcție a președintelui și vicepreședintelui Centrului;
- c) propunerea Președintelui Republicii Moldova de numire și revocare din funcție a președintelui și vicepreședintelui Centrului;
- d) solicitarea Președintelui Republicii Moldova de dispunere a suspendării din funcție a președintelui și vicepreședintelui Centrului;
- e) analizarea rapoartelor anuale ale Centrului;
- f) evaluarea averilor, declarațiilor de avere și interese personale ale președintelui și vicepreședintelui Centrului;

g) examinarea sesizărilor și plîngerilor în care sunt vizați președintele și vicepreședintele Centrului.

Un alt element important în procesul de asigurare a independenței reale a Centrului, este instituirea funcției de inspector de integritate, care va fi responsabil de controlul averilor și intereselor personale, verificarea respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților și restricțiilor. Prin urmare, proiectul conține reglementări privind numirea în funcția de inspector de integritate, activitățile desfășurate de acesta, precum și drepturile și obligațiile acestuia (art. 14-17).

Capitolul IV. Procedura de control al averii și intereselor personale, al conflictului de interese și al incompatibilităților (Art. 19-34)

În acest capitol s-a încercat clarificarea procedurii de control al averii și intereselor personale, al conflictului de interese, a incompatibilităților și restricțiilor. Astfel, capitolul a fost structurat în trei secțiuni în dependență de obiectul controlului.

Secțiunea 1 (art. 19-22) conține dispoziții generale privind:

- temeiurile de inițiere a controlului, conținutul procesului-verbal de inițiere a controlului și condițiile de depunere a sesizărilor la Centru;
- distribuirea aleatorie a dosarelor de control către inspectorii de integritate prin intermediul unui sistem electronic– procedeu ce ar asigura transparența, obiectivitatea și imparțialitatea procedurii de control.

Prevederile acestei Secțiuni se vor aplica în raport cu toate procedurile de control realizate de către inspectorii de integritate.

Secțiunea 2 (art. 23-29) vine să detalieze procedura de control al averilor, reglementînd clar modalitatea de inițierea controlului, conduita persoanelor supuse controlului, rezultatele controlului, conținutul actului de constatare.

Proiectul vine cu câteva aspecte noi în partea ce se referă la procedura de control a averilor și anume se:

- renunță la ideea strictă de verificare doar a declarațiilor de avere, extinzînd controlul și asupra averii existente pe durata exercitării funcției publice sau de demnitate publică. În așa fel controlul nu se va limita doar la datele din declarații, puțin fiind examinate toate schimbările care au loc la nivelul averii persoanei care exercită o funcție publică de demnitate publică, pe întreaga perioadă de exercitare a acestei funcții;
- reglementează detaliat modul de informare a persoanei supuse controlului averii – fiind specificată necesitatea informării imediate, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la întocmirea procesului-verbal de inițiere a controlului, despre inițierea procedurii de control prin scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Acest fapt, pe de o parte, va asigura Centru cu mijloace de probă pentru a confirma informarea persoanei supuse controlului, iar pe de altă parte persoanei supuse controlului îi va fi asigurat dreptul la apărare;
- limitează acțiunile ce pot fi întreprinse de inspectorul de integritate în cadrul procedurii de control pînă la informarea persoanei despre inițierea controlului – prin urmare, pînă la informarea persoanei supuse controlului, inspectorul de integritate desfășoară proceduri administrative, în baza exclusivă a informațiilor publice. După informarea persoanei supuse controlului, inspectorul de integritate va putea solicita persoanelor fizice sau juridice date ori informații care nu sunt publice;
- instituie regula conform căreia dacă persoana supusa controlului este căsătorită sau se află în concubinaj, ori dacă are persoane la întreținere, verificarea se va extinde și asupra averii soțului/soției, inclusiv concubinul/concubina și, după caz, asupra averii persoanelor aflate la întreținere– modificarea are la bază unul din principiile declarării averii, și anume cel care stabilește că subiectul declarației declară pentru sine și pentru membrii familiei acestuia;
- stabilește posibilitatea inspectorului de integritate de a solicita persoanei supuse controlului averii informații și dovezi suplimentare cu privire la justificarea acestei diferențe vădite între venituri și averea deținută– concomitent, inspectorul va avea și obligația de a invita persoana pentru a-și prezenta poziția;
- se instituie posibilitatea dispunerii unei expertize în cazul necesității determinării valorii bunurilor incluse în declarație sau a cotei de participare în capitalul social al societăților comerciale etc. – această expertiză va putea fi dispusă cu acordul persoanei supuse controlului. Concomitent, persoana vizată de procedura de

control va avea dreptul să-și delege un expert asistent din cont propriu. Totuși, dacă persoana nu va fi de acord cu solicitarea de dispunere a unei expertize, inspectorul de integritate poate solicita instanței judecătorești în a cărei circumscripție își are domiciliul persoana supusă controlului, dispunerea efectuării unei expertize, din contul Centrului.

De asemenea, proiectul de lege comparativ cu prevederile în vigoare, reglementează în detaliu finalitatea procedurii de control al averii. Așadar, urmare a efectuării controlului, Centrul poate constata:

- (1) că între averea deținută pe parcursul exercitării funcției și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență vădită (substanțială), iar deținerea unei cote-părți din avere sau a anumitor bunuri determinate nu este justificată, cauza trimițându-se instanței competente, pentru dispunerea confiscării unei părți din averea deținută sau a unui bun determinat;
- (2) existența unor probe sau indici temeinici privind săvârșirea unor fapte penale sau a anumitor încălcări a legislației fiscale – în aceste cazuri fiind sesizate organele de urmărire penală și/sau organele fiscale;
- (3) încălcări ale prevederilor legale ce țin de termenul de depunere a declarației de avere și interese personale – întocmindu-se procesul-verbal de contravenție prin care se va aplica sancțiunea contravențională;
- (4) lipsa unei situații din cele prevăzute mai sus – care generează încetarea procedurii de control prin emiterea unui act de constatare.

Secțiunea 3 (art. 30-34) reglementează controlul respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților și restricțiilor. În cadrul acestor tipuri de control inspectorul de integritate are aceleași drepturi și obligații care sunt prevăzute pentru controlul averii, iar finalitatea controlului respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților și restricțiilor se materializează prin:

- (1) clasarea cauzei - în cazul în care, urmare a verificării prealabile nu rezultă probe sau indici temeinici referitor la încălcarea prevederilor legale privind regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților sau restricțiilor;
- (2) emiterea un act de constatare- în cazul în care constată că persoana supusă controlului:
 - a) a emis/adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin persoane interpose un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;
 - b) s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate;
 - c) a încălcat restricțiile prevăzute de lege.

Deși, proiectul vine cu o reglementare comună a procedurii de desfășurarea controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților și restricțiilor, totuși s-a optat pentru o reglementare separată a efectelor constatării fiecărei categorii de încălcări.

Privitor la alte elemente novatorii în partea ce se referă la efectele constatării încălcării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților și restricțiilor, evidențiem următoarele:

- se reglementează efectele încălcării regimului juridic al incompatibilităților și restricțiilor – în prezent Legea privind conflictul de interese și, respectiv, Legea cu privire la Comisia Națională de Integritate stabileau doar efectele juridice ale încălcării regimului juridic al conflictului de interese, fără a prevedea în mod clar consecințele juridice în cazul în care se constata starea de incompatibilitate sau încălcarea prevederilor ce reglementează restricțiile;
- se prevede posibilitatea solicitării nulității absolute a actului administrativ emis/adoptat, actului juridic încheiat direct sau prin persoane interpose sau deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese – în prezent Legea privind conflictul de interese și, respectiv, Legea cu privire la Comisia Națională de Integritate includeau doar posibilitatea anulării, nespecificând clar dacă este vorba de nulitate absolută sau relativă. Având în vedere, consecințele juridice ale conflictului de interese asupra sectorului public și încrederii publicului în instituțiile publice este necesară anume declararea nulității absolute a actelor emise cu încălcarea prevederilor ce se referă la conflictele de interese și repunerea părților în situația inițială;
- se stabilește un termen pentru exercitarea dreptului Centrului de a sesiza organele competente pentru declanșarea procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu a persoanei care a emis/adoptat actul administrativ, a încheiat direct sau prin persoane interpose actul juridic sau a luat sau participat la luarea deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese - prin urmare, solicitarea Centrului trebuie făcută imediat ce actul de constatare a rămas definitiv;
- se stabilește un termen pentru sesizarea de către Centru a organelor competente pentru declanșarea

procedurii disciplinare împotriva persoanei supuse controlului sau, după caz, în vederea încetării mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu ale acesteia în cazul constatării încălcării regimului juridic al incompatibilităților - legislația în vigoare nu conține un termen în acest sens. Totuși, intervenția Centrului trebuie să fie una cât mai rapidă pentru a înlătura din sistemul public persoanele care sunt lipsite de integritate. În acest context, sesizarea organelor competente urmează a fi realizată în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a actului de constatare a încălcării regimului incompatibilității. Regula dată se va aplica și în raport cu actele de constatare a încălcării regimului juridic al restricțiilor.

Capitolul V. Executarea hotărîrilor privind confiscarea averii cu caracter nejustificat (Art. 35)

Capitolul reprezintă în sine unul din principalele elemente novatorii propuse de proiect, și în întregime a fost destinat procedurii de executare a hotărîrilor privind confiscarea averii cu caracter nejustificat. Conform acestuia se reglementează următoarele aspecte:

- hotărârea judecătorească rămasă definitivă, prin care se constată caracterul nejustificat al averii se va transmite Centrului pentru informare și Ministerului Finantelor pentru executare;
- bunurile cu caracter nejustificat se vor valorifica prin vânzare la licitație, în conformitate cu o procedură stabilită de Guvern – iar prețul de pornire a licitației nu poate fi mai mic decât valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză.
- procedura de confiscare începută asupra unei persoane, continuă și împotriva moștenitorilor acesteia, dar numai în termen de 3 ani de la data deschiderii succesiunii - moștenitorii vor răspunde doar în limita valorii masei succesoriale.

Art. 36 proiectul prescrie modalitatea intrării în vigoare a prevederilor sale. Astfel, se propune intrarea în vigoare a noilor norme începînd cu 1 ianuarie 2016. Centrul va fi creat prin reorganizarea Comisiei Naționale de Integritate, fiind succesorul de drepturi al acesteia. Membrii actuali ai Comisiei vor exercita atribuțiile prevăzute pentru vicepreședinte conform unui ordin emis de președintele Centrului, iar în cazul încetării mandatului din orice motiv altă persoană în loc nu se va numi.

Personalul Comisiei Naționale de Integritate va fi transferat în funcțiile respective din cadrul Centrului Național de Integritate, conform schemei de încadrare a personalului, respectîndu-se prevederile Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale legislației muncii.

Toate materialele aflate în gestiunea Comisiei Naționale de Integritate se vor transmite în gestiunea Centrului Național de Integritate, în baza unui act de predare-primire. În termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a noilor prevederi, Președintele Centrului va dispune organizarea concursului de selectare a inspectorilor de integritate și pentru noile funcții din cadrul aparatului Centrului. În termen de 60 de zile de pînă la expirarea mandatului actualilor membri ai Comisiei Naționale de Integritate va fi creat Consiliul de Integritate și se va organiza concursul pentru desemnarea președintelui și vicepreședintelui Centrului Național de integritate.

5. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate după adoptare

Proiectul Legii se va integra perfect în sistemul legislativ în vigoare. Totuși, pentru implementarea prevederilor acestuia Centrul în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi va:

- a) aproba toate actele necesare pentru realizarea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege;
- b) va aduce actele sale interne în conformitatea cu prevederile prezentei legi;
- c) va crea sistemul de repartizare aleatorie a dosarelor de control.

De asemenea, urmare a atribuirii Centrului unui nou set de competențe, va fi necesară operarea unor modificări de exemplu în Codul contravențional, Codul de procedură penală, Codul de procedură civilă și alte legi speciale care reglementează statutul unor categorii de persoane care exercită o funcție publică sau de demnitate publică. Din aceste considerente, grupul de lucru a pregătit proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care operează toate amendamentele legislative menționate mai sus, care sunt parte integrantă al acestui pachet de lege, de rînd cu proiectul Legii cu privire la Centrul Național de Integritate.

6. Nivelul de compatibilitate a proiectului cu normele Convenției Europene privind protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și legislației comunitare

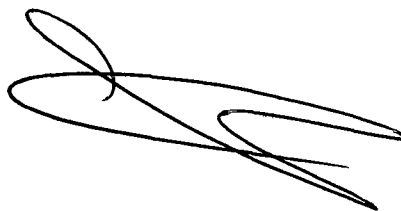
În procesul de elaborare a proiectului Legii s-a ținut cont de experiența altor state în domeniu precum Albania, România, Slovenia, Albania, Serbia, etc., dar și recomandările internaționale sau cele formulate în diferite rapoarte naționale sau internaționale.

7. Fundamentarea economico-financiară

Aplicarea noului proiect de lege va necesita cheltuieli financiare din partea statului, în special pentru salarizarea angajaților Centrului, efectivul limită al Centrului fiind mărit cu 24 unități. De asemenea, din bugetul de stat va fi necesară alocarea de fonduri pentru instalarea sistemului aleatoriu de repartizare a dosarelor de control. Din aceste considerente, proiectul de lege nu are o aplicabilitate imediată din momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ci începând cu 1 ianuarie 2016. Astfel, se acordă timp suficient pentru a identifica resursele financiare pentru asigurarea implementării acestei legi.

Resursele financiare necesare implementării prevederilor prezentului proiect se vor efectua din contul și în limitele mijloacelor financiare alocate Centrului de la bugetul de stat pentru anul 2016.

Ministru

Oleg EFRIM